

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПСИХОЛОГИЯ И ЛОГИКА – IX КЛАС,

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ.

Хорарциум: 54 учебни часа.

Предметите от цикъл *Философия (Психология и логика, Етика и право, Философия)* целят да ориентират ученика в отношенията му към себе си, към другите и към света, и съдействат за неговото самоопределяне като автономна личност и свободен гражданин.

Като част от задължителната подготовка и в рамките на предметния цикъл, обучението по *Психология и логика* е насочено главно към личностното самопознание, към развитие на уменията за общуване и съвместен живот, за опознаване на другите и света, за критическо и творческо мислене. То полага основите на подготовката на учениците в рамките на предметния цикъл и създава условия за по-ефективно обучение по *Етика и право* в X клас и *Философия* в XI клас.

Извън предметния цикъл, обучението по *Психология и логика* практически е свързано с всички останали предмети от общообразователната подготовка, доколкото познавателните способности и уменията за критическо мислене имат универсална приложимост.

УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ИМА ДВЕ ЧАСТИ – ПСИХОЛОГИЯ И ЛОГИКА.

Първата част (*Психология*) е свързана с постигане на стандартите от първо равнище на ядрото „*Себепознание и взаимност*“ от Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по *Философия*. Освен с тези стандарти, обучението по програмата е свързано и със следните стандарти за учебно съдържание по гражданско образование: 1. Разграничава основните социални групи и общности и коментира интересите и проблемите им; 2. Показва готовност за противодействие срещу насилието и стремеж към разрешаване на конфликтни ситуации; 3. Определя мястото си и проектира бъдещето си в икономическите отношения.

Втората част (*Логика*) е свързана с постигане на стандартите от първо равнище на ядрото „*Критическо мислене и създаване на смисъл*“ от Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по *Философия*.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО.

Общите цели на обучението по *Психология и логика* са:

1. Учениците да развият уменията си за себепознание и планиране на личностното развитие.

2. Да се ориентират в света на човешките взаимоотношения и да знаят как да общуват конструктивно, да работят в група и да вземат решения.

3. Да се учат как да опознават другите и света като развиват уменията си за ясно, точно и критическо мислене.

4. Да се учат да разбират и да приемат различията между хората и социалните групи и да се подготвят за живот в един свят на многообразие и толерантност.

I част - ПСИХОЛОГИЯ

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ		IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ (ТЕМИ, ПОНЯТИЯ, КОНТЕКСТ И ДЕЙНОСТИ, МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ)			
ЯДРО НА УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА НИВО УЧЕБНА ПРОГРАМА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ	ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ	КОНТЕКСТ И ДЕЙНОСТИ ЗА ЦЯЛАТА УЧЕБНА ПРОГРАМА	МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
1	2	3	4	5	6
<p>Ядро № 1</p> <p>СЕБЕПОЗНАНИЕ И ВЗАИМНОСТ</p> <p>Първо равнище:</p>	<p>Познава етапите на личностното развитие, възникването и развитието на Аз-а:</p> <ol style="list-style-type: none"> Описва основните етапи в развитието на човека и се ориентира в поне две различни концепции за човешката личност. Познава съдържанието и структурата на Аз-образа. Използва източници на информация за изграждане и защита на представата за себе си. <p>Може да се ориентира в основните аспекти на човешката сексуалност:</p> <ol style="list-style-type: none"> Описва половата структура на човешката личност и оценява основни модели и схеми на сексуалното поведение. Може да дискутира по проблеми на сексуалното насилие. 	<p>Тема 1: Психологията - наука и практика.</p> <ol style="list-style-type: none"> Познава обекта и предмета на психологията като самостоятелна наука, изучаваща и подпомагаща човека и неговото развитие. Ориентира се в поне две алтернативни психологически концепции (психоанализ, хуманистична психология). Познава аспекти на практическото приложение на психологията. 	<ul style="list-style-type: none"> психика, съзнание, поведение, 	<p>На учениците трябва да се даде</p> <p>Възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се запознаят с практическите възможности на съвременната психология да подпомага човешката дейност (психодиагностика, психологическо консултиране, психотерапия, психологически изследвания и др.); - изследват себе си чрез различни психологически методи и да сравняват получените резултати, както със съучениците си, така и с нормите; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ способност да свързва понятийния апарат на психологията с основни философски понятия (съзнание, човек, наука)
		<p>Тема 2: Процесът на опознаване на себе си. Аз и моята сексуалност.</p> <ol style="list-style-type: none"> Описва основни етапи в развитието на личността. Познава съдържанието и структурата на Аз-образа на човека. Знае как се анализира самооценката и представата за себе си. Описва половата структура на личността и обсъжда проблеми на сексуалното насилие. 	<ul style="list-style-type: none"> личност, Аз-образ, самооценка, полова структура на личността, 		

1	2	3	4	5	6
	<p>Разбира значението и функционирането на общността; познава ролята на основните социални общности (семейството, приятелите, колегите) за личностното и професионално развитие</p> <ol style="list-style-type: none"> Ориентира се в основните човешки групи, принципите на тяхното възникване, развитие и значението им за индивида. Аргументира избори за бъдещото си образование и кариера. Познава основните жизнени цикли. <p>Умее да създава адекватен образ за себе си, да разбира и уважава различията между хората.</p> <ol style="list-style-type: none"> Ориентира се в принципите на създаване образа на света и ученето при човека. Знае как се изследва самооценката и представата за себе си. Ориентира се в основните аспекти на личностната типология и социокултурните различия. Описва нивата на морално развитие. 	<p>Тема 3: Светът на връстниците.</p> <ol style="list-style-type: none"> Познава характерни особености на общуването в юношеската група. Може да анализира групата на връстниците, в която е включен (или към която се стреми) и нейните групови изисквания и цели. <p>Тема 4: Светът на възрастните.</p> <ol style="list-style-type: none"> Анализира семейството и училището като социални общности и се ориентира в отношенията "в" и "между" тях. Съпоставя изискванията, които има към бъдещата си професия и своите потенциали. 	<ul style="list-style-type: none"> общуване, група на връстниците, <ul style="list-style-type: none"> семейна система, система на училището, родителство, кариера, настойчивост, 	<p>- откриват своите силни страни и потенциали и да подпомагат съучениците си в този процес;</p> <p>- придобиват личностен опит в процеса на групова работа;</p> <p>- се упражняват с различни процедури, прилагани при подбор и наемане на работа;</p>	<p>✓ прави връзка с наученото за пола на човека, размножаването и висшата нервна дейност по биология;</p> <p>✓ усвоява знания и умения, които се прилагат в сферата на професионалното обучение;</p>
	<p>Познава основните принципи на комуникативността, правенето на избори и вземането на решения.</p> <ol style="list-style-type: none"> Познава особеностите на комуникацията между хората и изследва комуникативните си умения. Познава и прилага основни принципи за правене на избор и вземане на решение. Разбира смисъла на конфликтите и може да прилага способи за разрешаването им. 	<p>Тема 5: Личностни различия и общуване.</p> <ol style="list-style-type: none"> Ориентира се в основните аспекти на личностната типология и социокултурните различия. Познава особеностите на комуникацията между хората и изследва комуникативните си умения. Различава основни движещи сили на поведението и описва нивата на морално развитие (Л. Колберг). Познава и прилага основни принципи за правене на избори, вземане на решения и решаването на конфликти. Описва и приема различията между хората (физически, етнически и религиозни). 	<ul style="list-style-type: none"> мотиви, психични различия, комуникативни умения, вземане на решение, решаване на конфликти, 	<p>- работят върху казуси и да дискутират върху важни теми (сексуалността, зависимостите, различията и др.);</p>	<p>✓ получените знания ще бъдат доразвити в обучението по логика, етика и право, и философия;</p> <p>✓ обосновава биологичното начало на човека с психичното и личността;</p>

1	2	3	4	5	6
	<p>Ориентира се в различни видове психологически зависимости на личността:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познава основните принципи и механизми за създаване на личностни зависимости (наркомании, секти и психорелигии, хазарт и др.). 2. Ориентира се в стратегиите за справяне със зависимостите и ролята на психологическото консултиране и психотерапия. 	<p>Тема 6: Зависимостите.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ориентира се в основните типове психологически зависимости: наркотици; секти и психорелигии; хазарт и пристрастяването към риск. 2. Оценява социални последици от въздействието на психологическите зависимости. 	<ul style="list-style-type: none"> • психоактивна зависимост, • научена безпомощност 	<p>- работят с различни източници на информация;</p>	<p>✓ свързва познавателните процеси с наученото по биология за сензорните системи;</p>
		<p>Тема 7: Познанието и ученето.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Описва ученето като процес на преработка на информация. 2. Ориентира се в аспектите на човешката интелигентност. 3. Обединява познавателните процеси в единен модел за опознаване на света. 	<ul style="list-style-type: none"> • познавателен процес, • учене, • интелект 	<p>- свързват мисленето като познавателен процес и моделите на формалната логика.</p>	<p>✓ прилага наученото при характеризирани на литературни герои и исторически личности.</p>

II част – ЛОГИКА

Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки
<p>Ядро №4 Критическо мислене и създаване на смисъл</p> <p><u>Първо равнище</u></p>	<p>Стандарт: Познава разликите между рационално и интуитивно мислене, между аргументация и внушение.</p> <ul style="list-style-type: none"> Разбира понятията разум и мислене и познава основните черти на рационалното мислене. Разпознава различните типове мислене (рационално, емоционално, интуитивно). Свързва аргументираността с рационалното мислене. <p>Стандарт: Формулира изводи от гледна точка на тяхната релевантност към предпоставките.</p> <ul style="list-style-type: none"> Разпознава основните форми на мислене. Умее от определени предпоставки да формулира извод. Умее да разкрива предпоставките на даден извод. 	<p>Тема1: Рационалност и мислене.</p> <ul style="list-style-type: none"> Разбира спецификата на човека като разумно същество. Познава ролята на рационалното мислене в науката и живота. Прави разлика между рационално, емоционално и интуитивно мислене. Разграничава рационалната аргументация от внушението. <p>Тема2: Логика и форми на мисленето.</p> <ul style="list-style-type: none"> Познава спецификата на логиката като философска наука. Разбира ролята и за познанието и мисленето. 	<p>мислене, рационалност, интуиция, аргумент, внушение, истина ;</p> <p>понятие, съждение, умозаключение, закон.</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Формулират собствени тези по различни въпроси и да ги аргументират устно или писмено. Задават въпроси, свързани с прилагането на логическите знания към други предметни области. Работят с автентични философски и други текстове. Сравняват различни подходи към изучаваните теми и ги оценяват. 	<p>1.Програмата по логика е естествено продължение и доразвитие на знанията и уменията,получени по психология.</p> <p>2.Придобитите умения за логическо мислене могат да бъдат успешно приложени при усвояване и</p> <p>систематизиране на учебното съдържание по всички останали предмети от задължителната подготовка в девети клас.</p>

	<p>Стандарт: Умее да формулира теза по даден проблем и да дава аргументирана подкрепа в нейна защита.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Знае що е теза, твърдение, проблем и умее да ги прилага при анализиране на текст или ситуация. • Различава субективна ценност от обективна валидност на тезата. • Може да представя (в устна или писмена форма) свои логически обосновани тези. <p>Стандарт: Разпознава типове аргументация (включително и грешки) в умозаклучения, философски текст и други сфери.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Познава основните методи на логическото мислене. • Може да идентифицира типа аргументация и да разграничава истина и грешка в различни умозаклучения. • Оценява ролята на фактите в процеса на аргументация. 	<ul style="list-style-type: none"> • Познава и разграничава формите на мислене (понятие, съждение, умозаклучение) и основните закони на мисленето. • Умее да прилага формите на мислене при преценяване на отношението между извод и предпоставки. <p>Тема3: Въпроси и отговори.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умее да анализира текст или ситуация с цел да формулира твърдение или теза. • Разпознава аргументите на дадена теза или твърдение в текст или ситуация. • Умее да задава въпроси по позната или непозната тема. <p>Тема4: Истина и аргументация.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Познава индукцията и дедукцията като основни методи на логическото мислене. • Открива и разпознава индуктивни и дедуктивни умозаклучения в различни познавателни сфери. 	<p>теза, твърдение, проблем, анализ,</p> <p>дедукция, индукция, аналогия, факт,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 5. Интерпретира различни информационни източници без опасения за евентуални грешки. 6. Оценяват чужди тези от гледна точка на тяхната аргументираност. 7. Добиват личен опит в аргументирането при участие в дискусии по различни проблеми. 8. Откриват приложимостта на логическите знания в другите науки. 	<p>3. Уменията за водене на спор и работа в група могат да бъдат прилагани при дискусии в предметите от хуманитарния цикъл.</p> <p>4. Уменията за формулиране и аргументиране на различни тези могат да се прилагат при писане на есета и други самостоятелни разработки по всички учебни предмети.</p>
--	--	--	---	---	---

	<p>Стандарт: Умее да задава въпроси за по-задълбочено аргументиране и по-нататъшно изследване.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разбира значението на въпросите за изясняване на дадена теза. • Сравнява различни твърдения по даден въпрос и привежда собствени аргументи и твърдения. <p>Стандарт: Демонстрира отвореност и толерантност към различни схващания.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Приема чуждите тези и аргументи като необходим момент в търсенето на истината. • Разбира, че всяка гледна точка има своите основания и оценява позитивното в нея. 	<ul style="list-style-type: none"> • Умее да конструира собствени умозаклучения използвайки основните методи на логическо мислене. • Познава различни видове аргументация и може да дава различни аргументи при разграничаване на истина от грешка. • Може да привежда различни факти в подкрепа или опровержение на дадена теза. <p>Тема5: Комуникация и толерантност.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умее да изслушва чужди аргументи. • Знае и спазва правила при водене на спор. • Демонстрира умения за работа в група. • Умее да говори и пише ясно по теми от различни предметни области. 	<p>въпрос, сравнение, интерпретация,</p> <p>разбиране, смисъл, толерантност.</p>		
--	---	--	--	--	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА ОЦЕНЯВАНЕ.

1. В съответствие с определените в учебното съдържание контекст и дейности, в които учениците трябва да бъдат включвани, крайната оценка на техните постижения се формира по следния начин:

около 1/3 – от устни отговори и участия в дискусии;

около 1/3 – от есета или писмени отговори на въпроси и задачи;

около 1/3 – от самостоятелни (индивидуални или групови) проучвания или проекти.

2. При оценяването трябва да се търси баланс между знания и умения. Обект на оценка да бъдат не само репродуктивните знания, а и уменията – интелектуални и практически. За тази цел учителят трябва да използва разнообразни по характер и степен на трудност въпроси и задачи.

3. Във връзка с отношенията (ценностни ориентации и нагласи) оценяването не бива да се превръща в инструмент за идеологизация и ограничаване на личната свобода на ученика. Обект на оценка тук е не конкретният личен избор на ученика, а главно способността му да прилага наученото при анализ на ценностни конфликти, както и уменията да прави автономен и отговорен избор. Поставянето на ученика в конкретни практически ситуации, включването му в дискусии и други форми на групова работа създава условия за непреднамерена изява на ценностните нагласи. Това дава възможност за наблюдение и оценка на уменията на ученика за толерантно, отговорно и доброжелателно отношение към различни възгледи и позиции.

4. Оценяването на писмените отговори на въпроси, задачи и есета определя степента, в която те отговарят на следните основни показатели:

- Разбиране на темата/въпроса, на който е посветена писмената работа.
- Познаване и анализ на философски аргументи за различни позиции по въпроса, като се разграничават предпоставки и заключения.
- Представяне на оригинална лична позиция, която е логически обоснована.
- Познаване и правилно използване на философски понятия, като се посочва смисълът, който се влага в тях и връзката им с темата/въпроса на есето.
- Езикова култура, ясна логическа структура (тези и аргументи) и спазен стандарт за оформяне на текста.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ПСИХОЛОГИЯ И ЛОГИКА – IX КЛАС, ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ.

Общ хорарнум: минимум 54 учебни часа.

Учебната програма е предвидена за профилирана подготовка по предмета *Психология и логика*, който е част от предметния цикъл *Философия*. Програмата обединява два относително самостоятелни модула: 1. *Социална психология и психология на общуването*; 2. *Критическо мислене*. Всеки от двата модула може да се използва отделно от другия и при непрофилирана подготовка по философия в рамките на ЗИП.

Първи модул: СОЦИАЛНА ПСИХОЛОГИЯ И ПСИХОЛОГИЯ НА ОБЩУВАНЕТО.

Хорарнум: минимум 27 учебни часа.

Обучението по *Социална психология и психология на общуването* разширява и задълбочава знанията и уменията на учениците, получени в резултат на задължителната подготовка по *Психология и логика*. То е свързано с постигане на стандартите от второ равнище на ядрото *Себепознание и взаимност* от държавните образователни изисквания за учебно съдържание по *Философия*.

Учебното съдържание отговаря на едно важно изискване към съвременното образование – да подготвя учениците как да живеят заедно и добре в условията на социална динамика и многообразие. Обучението по този модул изисква акцент върху развитие на уменията за общуване и решаване на конфликти. Специално внимание се отделя и на такива важни социално-психологически теми като конформизма, алтруизма и насилието (насилне срещу децата, жените и малцинствата).

ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО:

1. Учениците да се запознаят с основни аспекти на социалната психология.
2. Да развият уменията си за работа в група и вземане на решения.
3. Да се учат как да утвърждават себе си и да подкрепят другите, включително и при решаване на конфликти.

Втори модул: КРИТИЧЕСКО МИСЛЕНЕ.

Хорарнум: минимум 27 учебни часа.

Обучението по *Критическо мислене* разширява и задълбочава знанията и уменията на учениците, получени в резултат на задължителната подготовка по *Психология и логика*. То е свързано с постигане на стандартите от второ равнище на ядрото *Критическо мислене и създаване на смисъл* от Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по *Философия*.

Обучението по този модул отговаря на необходимостта от подготовка на учениците за самостоятелно изследване и оценка на различни гледни точки, и се основава на разбирането, че без интелектуална автономия човек не може да се развива като свободна личност и гражданин.

ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО:

1. Учениците да развият уменията си за критически анализ на различни гледни точки.
2. Да усвоят допълнителни начини за решаване на проблеми.
3. Да изследват ролята на знанието и творчеството в човешката история.

Модул I. Социална психология и психология на общуването

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ		IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ (ТЕМИ, ПОНЯТИЯ, КОНТЕКСТ И ДЕЙНОСТИ, МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ)			
ЯДРО НА УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА НИВО УЧЕБНА ПРОГРАМА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ	ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ	КОНТЕКСТ И ДЕЙНОСТИ ЗА ЦЯЛАТА УЧЕБНА ПРОГРАМА	МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
1	2	3	4	5	6
<p>Ядро № 1</p> <p>СЕБЕПОЗНАНИЕ И ВЗАИМНОСТ</p> <p>Второ равнище</p> <p>Модул I. СОЦИАЛНА ПСИХОЛОГИЯ И ПСИХОЛОГИЯ НА ОБЩУВАНЕТО</p>	<p>Стандарт: Умее да осмисля поведението си, да анализира предпоставките му и демонстрира готовност за самоусъвършенстване и промяна.</p> <p>1. Може да характеризира емоционалния живот на човека. 2. Познава своите силни страни. 3. Знае как да определя нивото на морална зрелост.</p> <p>Стандарт: Умее да работи в група и да разбира мотивите на чуждото поведение.</p> <p>1. Познава основните правила за работа в група. 2. Умее да изслушва другите и да определя мотивите за тяхното поведение. 3. Знае как да подкрепя другите, включително чрез задаване на алтернативи.</p>	<p>Тема 1. Възприемане на човек от човека.</p> <p>1. Ориентира се в основните аспекти на социалното познание. 2. Описва влиянието на социалната структура върху междугруповите отношения. 3. Анализира ролята на моралната зрелост в междуличностните отношения. 4. Познава главните причини, порождащи агресивно поведение.</p> <p>Тема 2: Социални нагласи и поведение.</p> <p>1. Обяснява влиянието на общността върху индивидуалното поведение. 2. Разбира природата на предрасъдъците и дискриминацията. 3. Обяснява социо-културни различия между хората. 4. Анализира различни видове социално взаимодействие (алтруизъм, конформизъм, насилие).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • социално познание, • групова динамика, • агресия, • морална зрелост, <ul style="list-style-type: none"> • нагласи, • групови очаквания, • дискриминация, • социокултурни различия, 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> — работят в група и използват техники за личностно изясняване и придобиване на опит; — да дискутират върху казуси и задават алтернативи; — да подпомагат другите в процеса на групово взаимодействие; — да работят с реални конфликти от обкръжението си; 	<p>Практическите умения, които се развиват чрез тази учебна програма имат универсална приложимост, доколкото са важни за всяка човешка дейност и се изискват в обучението по всички учебни предмети.</p>

1	2	3	4	5	6
	<p>Стандарт: Умеа да решава конфликти и да води преговори.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Определя причините и същността на типични конфликти (в семейството, училището, с връстниците). 2. Познава и използва методи за решаване на конфликти. 3. Владее основни правила за водене на преговори. <p>Стандарт: Определя и обяснява различни модели на социално поведение и влияние (конформизъм, насилие, алтруизъм).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обяснява влиянието на социалната среда върху поведението на личността. 2. Разпознава и анализира различни прояви на конформизъм. 3. Различава алтруистично и просоциално поведение. 4. Разбира смисъла и причините за агресивното поведение и насилието. 	<p>Тема 3: Общуването .</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познава условията за ефективна комуникация. 2. Анализира различни социални роли в процеса на общуването. 3. Заема активна позиция в комуникацията с другите. <p>Тема 4: Основни комуникативни умения .</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знае как може да се влияе на другите чрез средствата на невербалната комуникация. 2. Познава основните начини за изслушване (нерефлексивно и рефлексивно). 3. Може да подпомага другите чрез противопоставяне и задаване на алтернативи. 4. Разпознава собствените си и чужди емоционални състояния и проявява настойчивост и асертивност в отчужденията си с другите. <p>Тема 5: Решаване на конфликти .</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изследва възникването, причините и същността на конфликта. 2. Познава изискванията за управление на конфликти. 3. Владее основни умения за посредничество при конфликти между връстниците. 	<ul style="list-style-type: none"> • социални роли , • комуникативни бариери , <ul style="list-style-type: none"> • влияние , • изслушване , • отразяване на чувства , • асертивност , • противопоставяне , • сътрудничество , <ul style="list-style-type: none"> • интереси , • управление на конфликта , • преговаряне , 	<p>— да работят с литература и др. източници на информация в сферата на социалната психология и комуникативните умения.</p>	

Модул II. КРИТИЧЕСКО МИСЛЕНЕ

Ядра на учебно съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки
<p>Ядро №4: Критическо мислене и създаване на смисъл.</p> <p><u>Второ равнище</u> Модул II. КРИТИЧЕСКО МИСЛЕНЕ</p>	<p>Стандарт: Различава формите от съдържанието на мислите..</p> <ul style="list-style-type: none"> • Знае що е форма и съдържание на мисленето. • Прави разлики между истина и валидност от гледна точка на форма и съдържание. <p>Стандарт: Решава проблеми чрез изследване на контекста, смяна на гледната точка и формулиране на хипотези.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умее да дефинира проблем и да предлага решения. • Знае що е хипотеза и умее да формулира хипотеза по даден проблем. • Разпознава предразсъдъци, лежащи в основата на дадено твърдение. 	<p>Тема1: Критическо мислене и изследване.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разбира ролята на критическото мислене в дейността на човека. • Познава стратегии за планиране на дейността. <p>Тема2: Проблеми и хипотези.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умее да идентифицира проблем и анализира предимствата и недостатъците на различните решения. • Знае различни техники за вземане на решение. • Разбира ролята на хипотезите в изследователския процес. • Разбира културните, личностни и социални предпоставки на различните твърдения. 	<p>Форма, Съдържание, Критическо Мислене,</p> <p>Хипотеза, Изследване, Контекст,</p>	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Самостоятелно да формулират проблеми и аргументират гледни точки за решаването им. 2. Да участват в дискусии "за" и "против" собствени и чужди тези. 3. Да откриват и разграничават истинни твърдения от субективни интереси в текст, житейски ситуации, политически събития и др. 4. Да създават собствени хипотези, които да проверяват или опровергават самостоятелно или в група. 5. Да проверяват валидността на собствени мнения по актуални житейски или други въпроси. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уменията за критично мислене подпомагат обучението по всички предмети. 2. Ценностите на критическото мислене пряко кореспондират с изискванията и потребностите на гражданското образование в целия цикъл.

	<p>Стандарт: Развива контрааргументи на собствените си тези и съзнава, че има различни подходи при разбирането на истината и реалността; различава истината и интереса.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умее да разглежда тези от различни гледни точки. • Разбира практическата стойност на проблема за абсолютността и относителността на истината. <p>Стандарт: Познава ролята на идеите за създаване на смисъл; различава мнение и знание.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Познава спецификата на знанието и неговата отлика от мнението. • Разбира връзката на знанието и мнението с науката и всекидневния живот. • Оценява идеите като средство за осмисляне на света. 	<p>Тема3: Истина и смисъл.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умее да дава аргументи "за" и "против" дадена теза. • Знае поне две теории за истината (прагматистка и кореспондентна). • Различава субективен и обективен аспект на проблема за истината. • Оценява ролята на диалога като средство за постигане на истината. • Преценява личния опит и социална практика от гледна точка на постиженията на науката. <p>Тема4: Творчество.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Различава творческо от репродуктивно мислене. • Оценява ролята на научните открития за напредъка на човечеството. • Демонстрира стремеж към независимо креативно мислене. • Съзнава ролята на идеите за разбирането и самосъзнаването. 	<p>Подход Теза, антитеза, Интерес, Знание, Мнение,</p> <p>Идея, Смисъл, Творчество, Информация, Развитие,</p>	<p>6. Да се запознаят със съвременни творчески постижения и оценяват значението им за развитието и напредъка.</p>	
--	--	---	---	---	--

	<p>Стандарт: Разбира значението на творчеството и новостите за развитието и напредъка.</p> <ul style="list-style-type: none">• Обяснява ролята на традицията и новаторството в историята на човечеството и дава конкретни примери.• Познава предимствата и недостатъците на прехода към информационно общество и на глобализацията на света.				
--	--	--	--	--	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА ОЦЕНЯВАНЕ.

1. В съответствие с определените в учебното съдържание контекст и дейности, в които учениците трябва да бъдат включвани, крайната оценка на техните постижения се формира по следния начин:

около 1/3 – от устни отговори и участия в дискусии,

около 1/3 – от есета или писмени отговори на въпроси и задачи,

около 1/3 – от самостоятелни (индивидуални или групови) проучвания или проекти.

2. При оценяването трябва да се търси баланс между знания и умения. Обект на оценка да бъдат не само репродуктивните знания, а и уменията – интелектуални и практически. За тази цел учителят трябва да използва разнообразни по характер и степен на трудност въпроси и задачи.

3. Във връзка с отношенията (ценностни ориентации и нагласи) оценяването не бива да се превръща в инструмент за идеологизация и ограничаване на личната свобода на ученика. Обект на оценка тук е не конкретният личен избор на ученика, а главно способността му да прилага наученото при анализ на ценностни конфликти, както и умението му да прави автономен и отговорен избор. Поставянето на ученика в конкретни практически ситуации, включването му в дискусии и други форми на групова работа създава условия за непредвзета изява на ценностните нагласи. Това дава възможност за наблюдение и оценка на уменията на ученика за толерантно, отговорно и доброжелателно отношение към различни възгледи и позиции.

4. Оценяването на писмените отговори на въпроси, задачи и есета определя степента, в която те отговарят на следните основни показатели:

- Разбиране на темата/въпроса, на който е посветено есето.
- Познаване и анализ на философски аргументи за различни позиции по въпроса, като се разграничават предпоставки и заключения.
- Представяне на оригинална лична позиция, която е логически обоснована.
- Познаване и правилно използване на философски понятия, като се посочва смисълът, който се влага в тях и връзката им с темата/въпроса на есето.
- Езикова култура, ясна логическа структура (тези и аргументи) и силен стандарт за оформяне на текста.